

MAGYAR PARLAGI

TENYÉSZTÉSI CÉL

Az őshonos fajta tulajdonságainak, különböző színváltozatainak megőrzése, genetikai variációjának fenntartása, a szilárd szervezet és a nagy ellenálló képesség megtartása. A tudatos tenyésztés hiánya miatt előforduló alkati hibák szelekcióval történő javítása. Jó anyai tulajdonságok, könnyű fejthetőség és tejleadás, 400-600 liter közötti laktációs tejtermelés elérése extenzív és félintenzív tartási viszonyok között, a fajta küllemi egységesítése mellett. A fajta biztonságos fennmaradáshoz szükséges populációnagyság elérése, fenntartása.

A FAJTA JELLEMZŐI

Magyar parlagi kecske a Kárpát-medence területén kialakult parlagi típusú kecske, mely a honfoglalás során behozott kecskék, illetve a korábban itt élő, majd később betelepülő-, átvonuló népcsoportok kecskéinek keveredéséből az évszázadok folyamán alakult ki.

Az utóbbi évszázadok során a magyar haszonállattartás jellemzője a kecske faj mellőzöttsége, sőt tartásának korlátozása. Ennek következtében önálló magyar fajta/fajták nem alakultak ki, de egy-egy földrajzi egységre jellemző küllemű típusok igen. Ezek fennmaradó egyedei voltak a jelenlegi tenyésztés kiindulási alapjai. A kezdeti lépés a parlagi típusú kecskék felkutatása, kiemelése, egymás közötti továbbtenyésztése volt. A fajta tudatos tenyésztése során rögzíteni kell a parlagi kecskére jellemző küllemet. A kis kiinduló egyedlétszám miatt a korábbi tájegységekre jellemző típusok azonban nem külön-külön, hanem egy fajtaként kerülnek továbbtenyésztésre. A fajta meghatározó jellemzője a kifejlett állatok 10 cm-es, vagy azt meghaladó szőrhosszúsága, amely az egész testet (tincses), illetőleg a bordaívtól hátra eső testrészt (gatyás) borítja, és amely tulajdonságát utódaira örökíti. A tenyésztésbevitel éves kor után történik, leggyakrabban az előző évben született gödölyéket a következő év őszén üzetik. Átlagos tejtermelés 300-600 kg. Kifejlett korban a bakok átlagos testsúlya 60-90 kg, az anyáké 40-55 kg, a marmagasság minimálisan 65 cm, a törzhosszúság közelíti a marmagassághoz, az alkatuk kvadratikus.

A FAJTA KÜLLEMI LEÍRÁSA

Szőrképletét tekintve a magyar parlagi kecske hosszú szőrű (tincses, gatyás). Előfordulhat, hogy nyáron levedletlen a szőr kisebb, vagy a nyakon, lapockatájékon rövidebb, a hosszú szőrrel való fedettség ritkább, de a tincses jelleg ilyenkor is határozottan felismerhető. A hosszú, sűrű szőrrel fedett egyedeken gyakran a láb is seprűs. Hímivarban a hosszú szőr az állat teljes testét borítja, a tincses jelleg kifejezettebb, nőivarban elfogadott, hogy csak a test hátsó részét borítja hosszabb szőr (gatyás jelleg). A bakok törzskönyvbe kerüléséhez szükséges a tincses jelleg megléte. Színe a korábbi földrajzi egységekhez köthető változatoknak megfelelően sokféle lehet. Fekete, szürke, fehér, sárga, vörös, barna, izabella és ezek árnyalatai, valamint valamely alapszín fehérrel alkotott kombinációjából álló szabályos (fecske hasú, páva)

és szabálytalan tarka változatok. Fehér jegyek változatos formában jelenhetnek meg. A hosszú szőrszálak vége fekete, szürke egyedeknél gyakran kibarnul, sárga, vörös, barna állatoknál kivilágosodik. Pigmentációval kapcsolatban nincsenek kikötések, a fehér egyedeknél sem cél a pigmentmentesség. Túlnyomórészt szarváltak, de a szarvatlanság is egyenrangúként elfogadott A szarv szimmetrikus, szabályos állású, bakoknál előnyben részesítendő a tág állású, horizontálisan szétterülő szarv. Az egyedek szakállasok, a nyakon függelékkel vagy azok nélkül. A fül közepes hosszúságú, puhán tűzött. A tőgy jól függesztett, könnyen fejhető.

A fajtajelleg leírása

Szőrképletét tekintve a magyar parlagi kecske hosszú szőrű (tincses, gatyás). Hímivarban a hosszú szőr az állat teljes testét borítja (tincses jelleg). A bakok törzskönyvbe kerüléséhez szükséges a tincses jelleg megléte. Mindenféle színváltozatban és színösszetételben előfordulhat. Az átlagos testtömeg az anyáknál 40-55 kg, a bakoknál 60-90 kg. Anyáknál a marmagasság minimálisan 60 cm, a törzhosszúság legalább 60 cm. Az egyedek szakállasok, a nyakon függelékkel vagy azok nélkül. A fül közepes hosszúságú, puhán tűzött. A tőgy jól függesztett, könnyen fejhető. Zömében szarváltak, de a szarvatlanság nem kizáró. A szarv szimmetrikus, szabályos állású.

Törzskönyvbe kerülést kizáró okok:

- törzskönyvbe kerülés feltételeinek nem teljesülése
- a fajta küllemi leírásának nem megfelelő tulajdonságok
- általános, a termelést károsan befolyásoló küllemi hibák
- idegen fajták egyértelmű küllemi jegyeinek megjelenése (őzbarna/alpesi szín megjelenése, cserszínű jegyek az alapszíneken)

Az "A" törzskönyvbe kerülés feltételei bakoknál:

Korrigált gidakori súlygyarapodás, minimum (g/nap):	140
Növendékkori súly, minimum (kg):	18
Testsúly éves korban, minimum (kg):	35
Anyai tejtermelés 1. vagy 2. laktációban, minimum (kg):	300
Bírálati pont:	93

Bak fűlszáma: **HU 7019 082973** Vonal: **HU 7019 052969** Név:

Tenyésztője: **Jáki Dóra, Zalaszentlászló** Használó: **Jáki Dóra, Zalaszentlászló**

Sz. Szül. dátum típ. Apja fűlszáma Ap. tkv Anyja fűlszáma Any. tkv BP Szarvaltság Index

2015.05.26	2	HU 7019 055991	B	HU 7019 056231	B	93	-	91,6
------------	---	----------------	---	----------------	---	----	---	-------------

Saját teljesítmény **Ivadákvizsgálat** **Utódok**

Kom. gsgy	Éves súly	Kif. súly	év	TIV	Száma	Kom. gsgy	Éves súly	Szarporaság	Átl. tej	Std. tej
292	49	80	-	-	79	232/197	40,5/26,5	1	318	210,5

Anyai tejtermelés átlagos adatai **Apai-nagynyanya tejtermelés átlagos adatai**

Lakt. száma	Fejlt napok	Össz. kifejt tej	Napi tej	Std. tej	Lakt. száma	Fejlt napok	Össz. kifejt tej	Napi tej	Std. tej
2	155	317,6	2,05	251,4	3	162	325,8	2,01	291,4

Bak fűlszáma: **HU 7019 136988** Vonal: **HU 7019 048380** Név:

Tenyésztője: **Pap Cecília dr., Sümeg** Használó: **Pap Cecília dr., Sümeg**

Sz. Szül. dátum típ. Apja fűlszáma Ap. tkv Anyja fűlszáma Any. tkv BP Szarvaltság Index

2018.03.06	1	HU 7049 041849	B	HU 7019 067466	A	95	Szarvalt	113,7
------------	---	----------------	---	----------------	---	----	----------	--------------

Saját teljesítmény **Ivadákvizsgálat** **Utódok**

Kom. gsgy	Éves súly	Kif. súly	év	TIV	Száma	Kom. gsgy	Éves súly	Szarporaság	Átl. tej	Std. tej
243	49	47	-	-	11	328/200	46/29,3	0	-	-

Anyai tejtermelés átlagos adatai **Apai-nagynyanya tejtermelés átlagos adatai**

Lakt. száma	Fejlt napok	Össz. kifejt tej	Napi tej	Std. tej	Lakt. száma	Fejlt napok	Össz. kifejt tej	Napi tej	Std. tej
5	216,8	582,4	2,69	313,3	5	187,2	407,3	2,18	288,7

Bak fűlszáma: **HU 7019 123722** Vonal: **HU 7019 048377** Név:

Tenyésztője: **Pap Cecília dr., Sümeg** Használó: **Illésné Magastöldi Amarill, Németskér**

Sz. Szül. dátum típ. Apja fűlszáma Ap. tkv Anyja fűlszáma Any. tkv BP Szarvaltság Index

2016.02.26	2	HU 7019 091771	B	HU 7019 079296	B	95	Szarvalt	127,4
------------	---	----------------	---	----------------	---	----	----------	--------------

Saját teljesítmény **Ivadákvizsgálat** **Utódok**

Kom. gsgy	Éves súly	Kif. súly	év	TIV	Száma	Kom. gsgy	Éves súly	Szarporaság	Átl. tej	Std. tej
222	45	72	-	-	226	194/188	37,3/28,2	1,52	900,2	0

Anyai tejtermelés átlagos adatai **Apai-nagynyanya tejtermelés átlagos adatai**

Lakt. száma	Fejlt napok	Össz. kifejt tej	Napi tej	Std. tej	Lakt. száma	Fejlt napok	Össz. kifejt tej	Napi tej	Std. tej
3	221,7	534,5	2,41	288,6	3	159,7	314,7	1,97	218,5

Bak fűlszáma: **HU 7043 042271** Vonal: **HU 7019 048377** Név: **Viktor**

Tenyésztője: **Illésné Magastöldi Amarill, Németskér** Használó: **Illésné Magastöldi Amarill, Németskér**

Sz. Szül. dátum típ. Apja fűlszáma Ap. tkv Anyja fűlszáma Any. tkv BP Szarvaltság Index

2019.01.21	2	HU 7019 123722	B	HU 7043 021263	A	96	Szarvalt	114,8
------------	---	----------------	---	----------------	---	----	----------	--------------

Saját teljesítmény **Ivadákvizsgálat** **Utódok**

Kom. gsgy	Éves súly	Kif. súly	év	TIV	Száma	Kom. gsgy	Éves súly	Szarporaság	Átl. tej	Std. tej
268	43	59	-	-	23	-/-	-/-	0	-	-

Anyai tejtermelés átlagos adatai **Apai-nagynyanya tejtermelés átlagos adatai**

Lakt. száma	Fejlt napok	Össz. kifejt tej	Napi tej	Std. tej	Lakt. száma	Fejlt napok	Össz. kifejt tej	Napi tej	Std. tej
7	215,9	484,5	2,24	397,6	3	221,7	534,5	2,41	288,6

Bak fűlszáma: **HU 7019 135523** Vonal: **HU 7019 048380** Név:

Tenyésztője: **Pap Cecília dr., Sümeg** Használó: **Jánosi Jenő Zsolt, Szécsénke**

Sz. Szül. dátum típ. Apja fűlszáma Ap. tkv Anyja fűlszáma Any. tkv BP Szarvaltság Index

2019.03.12	1	HU 7049 041849	B	HU 7019 091221	A	93	Szarvalt	101,7
------------	---	----------------	---	----------------	---	----	----------	--------------

Saját teljesítmény **Ivadákvizsgálat** **Utódok**

Kom. gsgy	Éves súly	Kif. súly	év	TIV	Száma	Kom. gsgy	Éves súly	Szarporaság	Átl. tej	Std. tej
190	41	-	-	-	0	-/-	-/-	0	-	-

Anyai tejtermelés átlagos adatai **Apai-nagynyanya tejtermelés átlagos adatai**

Lakt. száma	Fejlt napok	Össz. kifejt tej	Napi tej	Std. tej	Lakt. száma	Fejlt napok	Össz. kifejt tej	Napi tej	Std. tej
3	185,3	466	2,51	0	5	187,2	407,3	2,18	288,7

Bak fűlszáma: **HU 7049 061702** Vonal: **HU 7025 030450** Név: **Páva**

Tenyésztője: **Ivanics Mihály, Erdősmárok** Használó: **Ivanics Mihály, Erdősmárok**

Sz. Szül. dátum típ. Apja fűlszáma Ap. tkv Anyja fűlszáma Any. tkv BP Szarvaltság Index

2018.03.09	2	HU 7019 112133	B	HU 7049 022198	B	93	Szarvatlan	119,4
------------	---	----------------	---	----------------	---	----	------------	--------------

Saját teljesítmény **Ivadákvizsgálat** **Utódok**

Kom. gsgy	Éves súly	Kif. súly	év	TIV	Száma	Kom. gsgy	Éves súly	Szarporaság	Átl. tej	Std. tej
277	39	85	-	-	47	275/244	47/35,5	0	-	-

Anyai tejtermelés átlagos adatai **Apai-nagynyanya tejtermelés átlagos adatai**

Lakt. száma	Fejlt napok	Össz. kifejt tej	Napi tej	Std. tej	Lakt. száma	Fejlt napok	Össz. kifejt tej	Napi tej	Std. tej
5	184	438,2	2,38	282,8	1	254	727,9	2,87	433,1